Аддзел адукацыі, спорту і турызму
Ваўкавыскага раённага
выканаўчага камітэта
Дзяржаўная ўстанова адукацыі
«Дашкольны цэнтр развіцця дзіцяці
№ 7 г. Ваўкавыска»

Праект

“У гасцях у беларускай казкі”

Распрацавала:
Кур’ян В.Н.,
выхавальнік
дашкольнай
адукацыі
вышэйшай
катэгорыі

Любіце беларускія казкі, любіце мову, на якой яны напісаны. Цаніце гэты вялікі народны скарб. Бо ён дапамагае быць сціплым, разумным, спагадлівым, удзячным…

Вольга Кур'ян

Тэматычныя дні праекта

Праект “У гасцях у беларускай казкі”

Тып праекта	тэматычны
Мэта	Фарміраванне у выхаванцаў інтарэсу да гісторыі сваёй краіны, народнай творчасці, традыцый і звычаяў беларусаў праз знаёмства з беларускай казкай
Задачы	Фарміраваць уяўленні дзяцей аб нацыянальных асаблівасцях беларускага фальклору, традыцыях народа, прадметах нацыянальнага быту, народных звычаях Садзейнічаць далейшаму практычнаму аваладванню мастацка - маўленчай дзейнасцю, далучэнню да тэатральна - гульнёвай дзейнасці Развіваць уменні сумесна з дарослым, прыдумваць казку, прымаць удзел у падрыхтоўцы спектакля як акцер, афарміцель сцэны Развіваць уменні перадаваць у ролі настрой, характар і вобраз персанажа, самастойна весці сваю ролю у пастаноўцы казкі Развіваць цікавасць да фальклору і беларускай мовы, узбагаціць слоўнікавы запас дзяцей народнымі прымаўкамі, жартамі Выхоўваць праз беларускую народную казку пачуццё любові да роднага краю і гонару за яго Выхоўваць сяброўскія ўзаемаадносіны паміж дзецьмі, звярнуць увагу на маральныя якасці беларуса: дабрыню, спагадлівасць, працавітасць, гасціннасць, сумленнасць; выхоўваць у дзяцей жаданне быць разумным, смелым, знаходлівым, суперажываць і спачуваць
Мяркуемыя вынікі	Дзеці ведаюць і распазнаюць беларускія казкі, з задавальненнем слухаюць казкі у выкананні дарослых, адрозніваюць казкі ад іншых літаратурных жанраў, прымаюць удзел у складанні казак, выкананні роляў персанажаў па матывах беларускіх казак,могуць даць ацэнку дзеянням герояў казкі.
Актуальнасць	Беларуская народная казка – найбольш эфектыўны сродак выхавання і навучання дзіцяці роднай мове ў дашкольным узросце. Праз яе дзіця далучаецца да мастацкіх вытокаў беларускай мовы, роднага слова, да пазнавання свету не толькі розумам, але і сэрцам. Яна ўмацоўвае ў дашкольнікаў веру ў шчаслівае жыццё, вучыць марыць, уяўляць, развіваць творчыя здольнасці.

	У казках адлюстроўваецца барацьба за справядлівасць, мары аб лепшым жыцці. Беларускія народныя казкі ў большасці сваёй вызначаюцца высокай мастацкасцю, вострай крытычнай накіраванасцю супраць сацыяльнай несправядлівасці. “Па жывасці і прыгажосці расказа беларускія казкі не маюць сабе роўных” – ацэнка даследчыка фальклору С.У Саўчанкі. Беларускія народныя казкі – найлепшы прыклад формы расказвання на роднай мове. Праз перажыванні, выкліканыя казкамі, у дзяцей развіваецца жаданне браць прыклад з разумных, смелых, знаходлівых.
Метадычнае забеспячэнне праекта	**Вучэбная праграма дашкольнай адукацыі** / Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь. — Мінск : Нац. ін-т адукацыі, 2012. — 408 с. **Пралеска: группа «Фантазеры». Хрестоматия** : пособие для педагогов учреждений дошк. образования : в 5 ч. / сост. :А. И.Саченко, Л. А. Саченко. — Минск : Нац. ин-т образования, 2011. **Дубініна, Д. М. У свеце казак** : вучэб. нагляд. дапаможнік для педагогаў устаноў дашк. адукацыі з беларускай мовай навучання / Д. М. Дубініна. — Мінск : Пачатковая школа, 2013. — 12 с. — (Серыя «Свет дзяцінства»).
Рэсурснае забеспячэнне праекта	Ілюстрацыйны матэрыял, малюнкі дзяцей і бацькоў, дэкарацыі, касцюмы для пастановак беларускіх казак, кніжкі – самаробкі з беларускімі казкамі, кніжкі – размалёўкі, слайды з выявамі міфалагічных герояў і інш.
Удзельнікі праекта	Выхавальнікі, выхаванцы, бацькі выхаванцаў, педагог – псіхолаг, педагог сацыяльны, кіраўнік фізічнага выхавання, музычны кіраўнік, памочнік выхавальніка
Працягласць праекта	16 – 27 лістапада 2015
Абагульненне праекта	Сумеснае свята “У гасцях у беларускай казкі” з усімі удзельнікамі рэалізацыі праекта

Узаемадзеянне з сем'ямі выхаванцаў па рэалізацыі праекта

1. Афармленне кніжак - самаробак "Беларускія казкі".
2. Конкурс - агляд сямейнай творчасці "У гасцях у беларускай казкі" (малюнак, аплікацыя, калаж і інш.).
3. Анкетаванне бацькоў "Казка ў жыцці дзіцяці".
4. Кансультацыя па выніках анкетавання бацькоў "Роля казкі ў жыцці дзіцяці".
5. Тэатр аднаго акцёра (паказ казкі) "Жаронцы" – Кавалевіч Ю.Ю. (тата Мікіты.)
6. Абмен вопытам па далучэнню дзяцей да беларускай казкі (прагляд сямейных відэазапісаў).
7. Дабрачынная акцыя "Падары казку дзецям".
8. Папаўненне сюжэтна - ролевай гульні "Бібліятэка" беларускай чытанкай (казкі).
9. Інфармацыйны лісток "Чытайце дзецям казкі".
10. Дапамога бацькоў у складанні зборніка размалёвак "Героі беларускіх казак".
11. Дапамога бацькоў ў афармленні дэкарацый да спектакля (казка "Баран-бок абадран").
12. Афармленне складанак "Мае любімыя казкі".
13. Індывідуальная кансультацыя "Фальклор і развіццё маўлення (сям'я Арсенія).
14. Выраб міфалагічных герояў.
15. Сумеснае свята "У гасцях у беларускай казкі" з усімі удзельнікамі рэалізацыі праекта.

Рэалізацыя праекта
праз спецыяльна арганізаваную дзейнасць

Дні тыдня	Спецыяльна арганізаваная дзейнасць
Панядзелак	1. Мастацтва. Музычная дзейнасць. Спяванне беларускіх заклічак, прыпевак, прыдумванне танцавальных рухаў, мелодый да любімай казкі “Муха-пяюха”. 2. Дзіця і прырода. Загадкі Лесавічка. 3. Фізічная культура на вуліцы. “Горкай, горкай, горачкай” – падарожжа ў краіну беларускіх гульняў.
Аўторак	1. Развіццё маўлення і культура маўленчых зносін. Гульня – занятак “Героі беларускіх казак”. 2. Мастацтва. Лепка. “Коцік” (па матывам беларускіх народных казак). 3. Фізічная культура (з уключэннем казачнага героя “ката-Катафеіча”).
Серада	1. Элементарныя матэматычныя ўяўленні. Гульнявы комплекс “Краіна казак”. 2. Развіццё маўлення і культура маўленчых зносін. “У гасцях у казкі “ (сустрэча з новай казкай”Як кот звяроў напалохаў”). 3. Мастацтва. Музычная дзейнасць. Знаёмства з беларускімі народнымі інструментамі.
Чацвер	1. Навучанне грамаце. Гукавы аналіз слова “Ліса” 2. Мастацтва. Маляванне (сюжэтнае) “Лісіца – хітрыца” (па казках “Лісіца-хітрыца, “Як кот звяроў напалохаў”). 3. Фізічная культура. Спаборніцтва “Асілкі” (міфалагічныя героі) .
Пятніца	1. Інтэгрыраваны занятак “Казачная хатка” (Дзіця і грамадства. Мастацтва (маляванне, аплікацыя, канструяванне) 2. Фізічная культура (занятак з Несцеркам)

Рэалізацыя праекта праз цэнтры дзейнасці

Цэнтр дзейнасці "Знайка" (развіццё маўлення і культура маўленчых зносін, дзіця і прырода, дзіця і грамадства)

Чытанне беларускіх народных казак па выбару дзяцей.

Складаем казку разам (прыдумванне пачатку і заканчэння да беларускай народнай казкі "Баран-бок абадран").

Завочнае падарожжа па старонках беларускіх казак (гульня-падарожжа).

Знаёмства з міфалагічнымі героямі (Вадзянік, Дамавік, Лясун, Кікімара з выкарыстаннем слайдаў.

Гутарка "Казка-найбагацейшы скарб".

Расказванне беларускай народнай казкі "Каток- залаты лабок" (на новы лад).

Экскурсія ў чытальную залу дзіцячай бібліятэкі.

Гульня-падарожжа "Сустрэча з любімай казкай"(казка "Пра быка і яго сяброў").

Праблемна- пошукавыя сітуацыі "А што было б, калі…?"

Расказ казкі па малюнках ("Як курачка пеўніка ратавала"), інсцэніраванне казкі "Баран-бок абадран".

Дыдактычныя гульні "Складзі казку", "З якой казкі?" (пазлы, цацкі, малюнкі).

Чытанне казкі на новы лад (па аднаіменнай казцы "Муха-пяюха"). Гутарка "Адкуль прыйшла казка?". Складанне прыпевак, жартаў пра казачных герояў (коцік, пеўнік, лісічка, воўк).

Дыдактычная гульня "Знайдзі і назаві казку па апісанні падзей. Гульнявыя творчыя заданні "Краіна казак і прыгод".

Дыдактычная гульня "Добры, дрэнны" (характарыстыка казачных герояў; фланелеграф, чорны кружок(-), чырвоны кружок (+).

Літаратурная віктарына па старонках беларускай казкі. Клуб вясёлых і знаходлівых "Беларуская народная казка"

Гульня "Казачная блытаніна", "У гасцях у Несцеркі" – пагуляем, адгадаем (беларускія народныя казкі "Зайкава хатка", "Каза- манюка,"Муха-пяюха", "Сынок - з - кулачок").

Складанне партрэта, апісанне героя беларускіх казак (герой групы – Кот Катафей).

Складанне казкі з новымі героямі "Верабей і мыш".

Дыялог-гутарка за круглым сталом "Калі б героі казак жылі ў сучасным свеце"...(абмеркаванне па крузе).

Гульня "Пераўтваралкі". Гульнявыя сітуацыі –дапаможам пеўніку, курачцы, Пiлiпку.

Складанне фантастычных казак з беларускімі казачнымі героямі (кот Максім, Гарошак).
Падарожжа у чароўну краіну “Вяселка”(прэзентацыя часопіса “Вясёлка”)

Цэнтр дзейнасці
“Юны артыст” – мастацтва (музыка, тэатральна - маўленчая дзейнасць)

Тэатральная хвілінка - чытанне ўрыўка з казкі, абыгрыванне казачнага героя, інсцэнізацыя ўрыўка з казкі,
спяванне беларускіх заклічак, чытанне і абыгрыванне пацешак.
Праслухоўванне беларускай народнай музыкі. Спяванне прыпевак,прыдумванне мелодыі, танцавальных рухаў.
Работа над пастаноўкай беларускай народнай казкі “Баран - бок абадран” (чытанне казкі, абыгрыванне герояў казкі).
Час тэатра – “Казкі з куфэрка бабулі” (знаёмства з новай казкай “Лёгкі хлеб”, “Верабей і мыш”).
Успомнім казку (паказ сцэнак да любімых беларускіх казак “Зайкава хатка, “Пшанічны каласок”, “ Муха-пяюха”, “Пых” і інш.).
Сюжэтна-гульнявая праграма “У гасцях у беларускай казкі” (па сюжэту беларускай народнай казкі “Як курачка пеўніка ратавала”).
Музычная забава “Муха-пяюха” на новы лад.
Тэатр на фланелеграфе “Коцік, пеўнік і лісіца”.
Тэатр на ліпучках “Муха-пяюха. Настольны тэатр “Пра быка і яго сяброў”

Цэнтр дзейнасці
“Вясёлы аловак” - мастацтва (маляванне, лепка, аплікацыя)

Беларуская маляванка (па казцы “Пых”, пацешцы “Пайшоў коцік на масток і інш.)
Калаж “Героі любімых казак”.
Разглядванне ілюстрацыі да беларускай народнай казкі “Баран – бок абадран”(слайды).
Лепка па матывах беларускай народнай казкі.
Складанне кніжкі-размалёўкі “Казка за казкай”(размалёўкі казачных герояў, казачных эпізодаў).
Сюжэтнае маляванне па задуме “Мае любімыя казкі”.
Размалёўванне адзення для галоўных персанажаў казкі “Коцік, пеўнік і лісічка”.
Карагод беларускай казкі (нетрадыцыйным шляхам- аплікацыя , маляванне, лепка) – да выставы.
Выраб дэкарацыі да казкі “Зайкава хатка” (акцыя “Дзень важных і добрых спраў”) – старэйшыя - малодшым.
Аплікацыя дэкаратыўная па уяўленні“Героі нашых любімых казак”.

Дыдактычная гульня “Дамалюй” (па казцы “Пчала і муха”, Муха-пяюха”).
Творчыя заданні: заштрыхуй сінім колерам тых, каго ў казцы высмеялі, пакаралі,чырвоным тых, хто добры і працавіты
(па казцы “Пшанічны каласок”)
Разглядванне ілюстрацыйнага матэрыялу “Народная цацка – люстэрка культуры” (міфалагічны герой - асілак).
Лепка дэкаратыўная па ўзору “Збаночак”– з салёнага цеста.
Выставы творчасці дзяцей з прыкметамі адоранасці “Таямнічы і чароўны казачны свет”, “Мая любімая казка”.
Разглядванне ілюстрацый А.Лось да беларускіх народных казак “Два маразы”, “Залатая яблынька”

<u>Цэнтр дзейнасці “Мазайка”</u>
Дыдактычныя гульні:
-“Раскладзі па росту”;
- “Палічы”;
- “Хто лішні”;
- “Назаві герояў казкі” (хто схаваўся?)
Выкладванне з геаметрычных фігур
(героі казак, казачны лес).
Выкладванне з лічыльных палачак (казачная хатка, казачныя героі – ліса, верабей, мыш, коцік, пеўнік).
Гульнявы комплекс “У госці да ката Катафеіча”
Прайдзі па лабірынце:
- дапамажы Коціку дагнаць Лісічку;
- дапамажы Пеўніку выйсці да хаткі;
- які казачны герой прыйшоў да нас у госці?.

<u>Цэнтр дзейнасці “Выпрабавальнікі” (пазнавальна – практычная і элементарная працоўная дзейнасць)</u>
Разглядванне ільну, саломкі,
параўнанне вырабаў з ільну, саломкі.
Знаемства з інтэр’ерам сялянскай хаткі (ілюстрацыйны матэрыял, разглядванне прадметаў сялянскага побыту – форма, колер, матэрыял).
Сумесная праца дзяцей з дарослымі:
-падрыхтоўка касцюмаў для інсцэніравання казкі“Баран – бок абадран” (наведванне касцюмернага пакою, адбор касцюмаў,чыстка, прасаванне, развешванне і інш.);
-навядзенне парадку ў тэатральным куточку;
-аднаўленне лялек, лялечнага адзення, пераапрананне ў казачных персанажаў.

Цэнтр дзейнасці “Сям’я” (сюжэтна – ролевыя гульні)

Сюжэтна – ролевая гульня “Бібліятэка”.
Сюжэтна – ролевая гульня “Сям’я” (сумеснае чытанне беларускай народнай казкі “Пра быка і яго сяброў”).
Гульня з пераапрананнямі “Адгадай, з якой я казкі?”
Рэжысёрская гульня “Я – артыст!”

Цэнтр дзейнасці“Будаўнік” (канструктыўная дзейнасць)

“Казачны лес” (канструяванне з прыроднага матэрыялу).
Канструяванне і дзіцячы дызайн “Святочная каробачка” (з паперы)
Будаўнічая гульня “Я – будаўнік”
“Казачная хатка” (канструяванне з паперы).
Канструяванне па узору “Баран (прыродны матэрыял) – па казцы “Баран-бок абадран”. Канструяванне з паперы “Выраб какошніка”.
Дзіцячы дызайн “Сумачка для ўнучкі” (казка “Пых”) - папера.
Разглядванне карцінак з адлюстраваннем гарадскіх і вясковых жылых пабудоў (знаёмства з архітэктурай).
Канструяванне з прыроднага матэрыялу, паперы (“Верабей і мыш”- беларуская народная казка).

Цэнтр дзейнасці “ Здаравячок” (фізкультурна-аздараўленчая і гульнёвая дзейнасць)

“У гасцях у Несцеркі” (развучванне беларускай народнай гульні “Ходзіць ліска ля ваконца”, правядзенне гульняў “Заінька”, “Казёл”, “Мядзведзь”), спаборніцтва “Асілкі”, спартыўна – тэатральная забава “Пакліч у госці казку”.
Спартыўна-тэатральная казка “Збанок – церамок”.
Сцяжынка перашкод(з уключэннем героя праектаКата Катафеіча)
Вяселая ранішняя гімнастыка з героямі беларускіх казак

<u>Дадатак 1</u>

Сумесная творчасць выхавальніка і выхаванцаў:

прыдумванне пачатку і заканчэння казкі

Беларуская народная казка “Баран – бок абадран”.

У адным сяле, не важна дзе, жылі-былі дзед і баба, і быў у іх баран. Ды такі гарэзлівы, упарты, барадаты і калхматы, а самае галоўнае, усіх пужаў, выхваляўся сваёю сілаю, задаваўся. Надаела гэта дзеду і бабе, і вырашылі яны зарэзаць гэтага барана.

Толькі пачаў дзед рэзаць, трошкі бок абадраў, ажно баран ускочыў ды ўцёк і схаваўся ў нару лісіцы.

Прыйшла лісіца ў сваю нару, а там нехта сядзіць. Спужалася лісіца і пытаецца:

- Хто там?

А баран ёй:

- Я баран, бок абадран, чатыры нагі, два рагі, як дам рагамі, дык ты дагары нагамі.

Лісіца спужалася і пайшла ваўка прасіць:

- А воўчанька ты мой, а кумочак мой, хадзі дапамажы маёй бядзе, паглядзі, хто гэта ў маёй нары сядзіць.

Паслухаў воўк лісу, пайшоў з ёй у нару выганяць барана : прыйшоў ды сарп, сарп, носам нюхае:

- Хто там?

- Я тут, баран, бок абадран, чатыры нагі, два рагі, як дам рагамі, дык ты дагары нагамі.

Воўк спужаўся і ўцёк. Пайшлі яны з лісіцай да мядзведзя, сталі мядзведзя прасіць:

- Мядзведзенька, бацюхна, хадзі дапамажы нашай бядзе, паглядзі, хто ў лісіцынай нары сядзіць.

Паслухаў мядзведзь, пайшоў з імі да нары і пытаецца:

- Хто там?

А баран яму:

- Я тут, баран, бок абадран, чатыры нагі, два рагі, як дам рагамі, дык ты дагары нагамі.

Мядзведзь спужаўся і ўцёк. Ідуць яны, ідуць каля саду і бачаць, ляціць пчолка. Давай яны пчолку прасіць:

- Пчолачка,душачка, хадзі паглядзі, хто ў лісіцынай нары сядзіць.

Паляцела з імі пчолка. Прыляцела і пытаецца:

- Хто там?

- Я тут, баран, бок абадран, чатыры нагі, два рагі, як дам рагамі, дык ты дагары нагамі.

Падляцела пчолка да нары, як загудзе:

- Жу-жу-жу, барана пасаджу на качаргу, дзеда бачу за вярсту, барана шукае, зарэзаць яго абяцае.

Спужаўся баран, высунуў галаву з лісічкінай нары, а пчала яго як пачала кусаць за абадраны бок, і так, і сяк. Баран ледзь дух пераведў, уцякаў, уцякаў, а там і ножку сваю зламаў.

А дзед тут як тут. Пашкадаваў барана, забраў назад у свой двор. Але с той пары баран перастаў выхваляцца сваёю сілаю і задавацца.

І мы там з вамі былі, барана бачылі, але не спужаліся. Весяліліся, скакалі, ажно ногі загулі. Смяяліся, спявалі, рагаталі, аж жывоцікі надрывалі.

<u>Дадатак 2</u>

Літаратурная віктарына па старонках беларускіх народных казак.

Задачы: удакладніць і абагульніць уяўленні пра беларускія народныя казкі; развіваць уменні называць казку па малюнках, па казачных героях, па прачытанаму ўрыўку, па вокладцы; развіваць уменне ацэньваць учынкі герояў, выказваць свае адносіны да іх; развіваць цікавасць дзяцей да беларускай мовы, яе вобразнасці, прыгажосці; выхоўваць любоў да сваёй краіны, свайго народа.

Прадметнае асяроддзе: беларускі нацыянальны касцюм (жаночы), аўдыёзапіс "Беларуская народная музыка", карта Беларусі, ілюстрацыі казачных эпізодаў, шырма для тэатра, цацкі: баран, лісічка, мядзведзь, воўк, малюнкі да казкі "Як курачка пеўніка ратавала"; разразная карцінка "Кот", разразныя малюнкі курачкі, індыка, гусака, наклееныя на кубы; фланелеграф з малюнкамі (каток, курачка, пеўнік, зайчык, мужык, воўк, гусак, індык).

Выхавальнік. Пачынаюцца нашы казкі, заплятаюцццa нашы казкі…

Дзеці, запрашаю вас апынуцца ў чарадзейнай краіне казак. Казкі – гэта найбагацейшы скарб. У іх людзі выказвалі свае думкі пра шчасце, пра лепшае жыццё. Беларускія народныя казкі складаліся не адным чалавекам, перадаваліся ад дзеда ўнуку, ад унука- праўнуку. Беларускія народныя казкі ведаюць у многіх краінах свету. Яны перакладзены на польскую, нямецкую і іншыя мовы.

А вы, дзеткі, добра ведаеце беларускія народныя казкі? Ну дык, паспаборнічаем!

(гучыць беларуская народная мелодыя, дзеці становяцца ў круг, танцуюць "Польку – весялуху")

Пытанні:

1. Хто ведае прыгожую назву нашай краіны? (Беларусь)
2. Як называюцца людзі, якія жывуць на Беларусі? (беларусы)
3. Як называецца народны лялечны тэатр? (батлейка)
4. Яе ўсе баяцца трошкі, яна ў лесе мае хатку на курыных ножках і ў ступе лятае. Хто гэта? (Баба Яга)

(на мальберце ілюстрацыі казачных эпізодаў, дзе сустракаецца Баба Яга- "Гусі-лебедзі", "Піліпка сынок" і іншыя беларускія і рускія казкі (дзеці называюць казку "Піліпка сынок").

5. На якім дрэве сядзеў Піліпка сынок, хаваючыся ад Бабы Ягі? (Явар)
6. Тэатр лялек. Паказ урыўка казкі "Баран - бок абадран"). З якой казкі прыходзілі да нас героі?
7. "Успомнім казку" (па малюнках – паслядоўнасць падзей; раскласці малюнкі па парадку па казцы "Як курачка пеўніка ратавала").

Вясёлая хвілінка: (выхавальнік трымае ў руках куфэрак)
Лады – лады -- ладачкі
Слухалі мы казачкі.
Ключык, ключык залаты,
Дзверы чароўныя адамкні
І народную гульню падары.

Беларуская народная гульня “Пляцень”

8. Якія звяры спалохаліся ката, які адправіўся ў лес на паляванне? Як называецца казка? (“Як кот звяроў напалохаў”; воўк, мядзведзь, дзік - сякач, заяц – шарак)
9. Складзіце разразную карцінку. Хто ў вас атрымаўся? (кот) . Як называецца казка, дзе кот мае імя хлопчыка? (Кот Максім)

Беларуская народная гульня “У ката”

10. Як называецца птушка, якая ў беларускай народнай казцы “Верабей і мыш” стала служыць памочнікам у паляванні чалавеку? (сокал)
11. (“Незвычайныя кубікі” – паставіць па парадку, пачынаючы ад лічбы “1”, і ўбачыць, што атрымаецца (складваюць курачку, гусака і індыка) З якой казкі гэтыя героі? (“Пшанічны каласок”)
12. Як называецца казка, дзе два звяры яб’явілі адзін аднаму вайну? (“Сабака і воўк”)

Выхавальнік: - Дзеці, мы з вамі ўспомнілі беларускія народныя казкі, а яшчэ я думаю, вы ўжо зможаце адрозніць учынкі казачных герояў.

Гульня “Чырвоны, чорны” (на стале знаходзяцца героі казак, фланелеграф з выявамі чырвонага і чорнага кружкоў)

Заданне : герояў добрых, працавітых, разумных мы змесцім пад чырвоным кружком, а тых , каго ў казцы высмейвалі, пакаралі – пад чорным кружком (каток, курачка, пеўнік, зайчык, мужык; ліса, воўк, гусак, індык)

13. Супер - пытанне для пераможцы. Успомніце беларускі горад, назва якога нагадвае героя казак? (Ваўкавыск)

Выхавальнік. Ну вось і закончылася наша падарожжа ў чарадзейную краіну казак. Вы мяне парадавалі, ведаеце шмат казак, добра размаўляеце на беларускай мове і за гэта вам падарунак (прэзентацыя кніжкі “Пшанічны каласок”, з ілюстрацыямі, творчымі заданнямі, зробленай рукамі таты Арсенія Якалцэвіча, Юрыем Станіслававічам Якалцэвічам).

В.Н. Кур’ян, выхавальнік

<u>Дадатак 3</u>

<u>Анкета для бацькоў</u>

<u>*“Казка у жыцці дзіцяці”*</u>

<u>Паважаныя бацькі!</u> Мы, дарослыя, абавязаны дапамагчы дзіцяці ўвайсці у свет творчасці, фантазіі, ўяўленняў, даць магчымасць для найбольш поўнага развіцця, спрыяць выхаванню пачуццяў. Адным з важных шляхоў пазнання рэчаіснасці з'яўляецца казка. Праз анкету нам хочацца даведацца аб ВАШЫХ адносінах да казкі ўвогуле і беларускай казкі непасрэдна як сродку выхавання і развіцця дзіцяці, аб ВАШАЙ ролі у выкарыстанні беларускай казкі як багацейшага скарба мудрасці, вопыту, роздуму, назіранняў і пазнанняў чалавека. Пры жаданні можна напісаць сваё прозвішча

1.Ці лічыце ВЫ неабходным чытаць або расказваць дзецям дашкольнага ўзросту казкі?

- так;
- не

2.Ці расказвалі ВАМ казкі ВАШЫ бацькі?

- заўседы;
- зрэдку;
- не

3.Ці чытаеце (расказваеце) ВЫ сваім дзецям казкі?

- часта;
- зрэдку;
- не

4.ВАШЫЯ адносіны да беларускай казкі:

- station:
- адмоўныя;
- абыякавыя

5.Ці ёсць у ВАШАЙ сямейнай бібліятэцы кніжкі казак?

- так;
- не

6.Ці есць у ВАШАЙ бібліятэцы кніжкі з беларускімі казкамі?

- так;
- не

7.Ці чытаеце ВЫ сваім дзецям беларускія казкі?

- часта;
- зрэдку;
- не

8.Чаму ВЫ больш аддаеце перавагу?

- чытанню казкі;

- расказванню казкі
9. Прачытаўшы казку, ВЫ:
- адкладваеце кніжку ў бок;
- праводзіце гутарку;
- прапануеце што - небудзь намаляваць па прачытанай казцы;
- другое ____
10. Ці звяртаеце ВЫ ўвагу на выхаваўчы бок казкі?
- заўседы;
- зрэдку;
- не
11.Ці робіце ВЫ дома тэтральныя пастаноўкі па казках?
- заўседы;
- зрэдку;
- не
12. Напішыце, калі ласка, якая беларуская казка падабаецца:
- ВАМ; ____
- ВАШАМУ дзіцяці ____
13.Ці размаўляеце ВЫ дома на беларускай мове?
- заўседы;
- зрэдку;
- не
14.Ці змаглі б Вы прыняць ўдзел у пастаноўцы беларускай казкі у нашай групе?
- так;
- не
15. Якую дапамогу Вы маглі б аказаць у стварэнні умоў для пашырэння знаемства з беларускай казкай?
- стварыць кніжку – самаробку беларускіх казак;
- прачытаць дзецям у группе казку;
- падабраць малюнкі па казках;
- намаляваць казку;
- скласці сваю беларускую казку;
- скласці беларускую казку на новы лад:
- зрабіць складанку па казцы;
- аформіць кніжку размалёвак па беларускіх казках
- іншае ____
15.Ці хацелі б ВЫ больш глыбока даведацца аб тым, як можна выкарыстоўваць беларускую казку, і казку навогул, у развіцці дзіцяці?
- так;
- не

Вялікі дзякуй за шчырыя адказы

В.Н. Кур'ян, выхавальнік,
Я.Б.Гаспадура, намеснік загадчыка па асноўнай дзейнасці

Дадатак 4

Кансультацыя для бацькоў

“Роля казкі ў жыцці дзіцяці”

Казка – адзін з важнейшых жанраў беларускай вусна-паэтычнай творчасці.

“Па жывасці і прыгажосці расказа беларускія казкі не маюць сабе роўных” – ацэнка даследчыка фальклору С.У Саўчанкі.

Беларуская народная казка – найбольш эфектыўны сродак выхавання і навучання дзіцяці роднай мове ў дашкольным узросце. Праз яе дзіця далучаецца да мастацкіх вытокаў беларускай мовы, роднага слова, да пазнавання свету не толькі розумам, але і сэрцам. Яна ўмацоўвае ў дашкалят веру ў шчаслівае жыццё, вучыць марыць, уяўляць, развіваць творчыя здольнасці.

Беларускія народныя казкі – найлепшы прыклад формы расказвання на роднай мове. Праз перажыванні, выкліканыя казкамі, у дзяцей развіваецца жаданне браць прыклад з разумных, смелых, знаходлівых.

Дашкольнае дзяцінства – залатая пара ў жыцці кожнага чалавека. Гэта самы спрыяльны час для выяўлення і развіцця патэнцыяльных задаткаў у дзіцяці, закладзеных прыродай.

Дзеці, выхаваныя на беларускіх народных казках, маюць больш багаты слоўнікавы запас беларускага маўлення, больш разумеюць родную мову, адчуваюць яе багацце, мілагучнасць, напеўнасць,каларыт і лепш ёю валодаюць.

Задача кожнага дарослага - дапамагчы дзіцяці ўвайсці ў свет творчасці, фантазіі, уяўленняў, даць магчымасць для найбольш поўнага яго развіцця.

Казкам належыць вялікая роля ў развіцці асобы дзіцяці. У кожнай казцы ёсць мараль, якая неабходна дзіцяці, так як яно павінна вызначыць сваё месца ў жыцці, засвоіць маральна-этычныя нормы паводзін у грамадстве.

Менавіта казка вучыць чалавека з самага маленства адрозніваць дабро ад зла, праўду ад крыўды, сумнае і агіднае, выхоўваць здаровы эстэтычна-мастацкі густ, сцвярджаць гуманістычныя народныя ідэалы. Праз казку дзеці дакранаюцца да жыцця, культуры, быту нашых продкаў. Казка дае маленькаму чалавеку першыя ўрокі патрыятызму і маралі, вучыць суперажываць, не быць абыякавым да чалавечага гора, пакут.

Народ – складальнік казак. Слухаючы казкі, дзіця ўспрымае яго, народа, думкі і пачуцці, узаемаадносіны. Вялікае яе выхаваўчае, пазнавальнае і эстытычнае развіццё. Казка дае дзіцяці гатовыя моўныя формы, моўныя характарыстыкі, вобразы, важна толькі правільна разумець іх і правільна навучыць дзіця імі карыстацца. Настае момант, калі дзіця хоча новых ураджанняў ад старой казкі, і тады яно прыдумвае для яе новы канец, надзяляючы героя новымі ўласцівасцямі, што садзейнічае развіццю ў дзіцяці звязнага маўлення, уменне падбіраць словы з падобным альбо супрацьлеглым значэннем.

Слухаючы казку, дзіця дашкольнага ўзросту праяўляе асаблівую ўнутраную актыўнасць, становіцца як бы ўдзельнікам апісваемых і ўспрымаемых падзей, і наогул забяспечвае для сябе багатае моўнае асяроддзе.

Таму так важна сумесна з дзіцём абыграць, інсцэнізаваць прачытаную казку ці ўрывак з казкі для непасрэднага авалодвання дзіцём звязнага маўлення, яго выразнасці і вобразнасці, а таксама развіцця пазнавальных працэсаў , такіх як успрыманне, памяць, мысленне, мова, уяўленне.

У дашкольным узросце адбываецца фарміраванне здольнасцяў дзіцяці да ўспрымання і разумення мастацкай літаратуры і менавіта казка рыхтуе яго да гэтага.

У казках адлюстроўваецца барацьба за справядлівасць, мары аб лепшым жыцці. Беларускія народныя казкі ў большасці сваёй вызначаюцца высокай мастацкасцю, вострай крытычнай накіраванасцю супраць сацыяльнай несправядлівасці.

Шануйце і любіце родную мову!
Як мага часцей чытайце дзецям беларускія народныя казкі, папаўняйце сямейную бібліятэку гэтым найбагацейшым скарбам нашага народа.

В.Н. Кур’ян, выхавальнік

Дадатак 5

Падарожжа у чароўную краіну

“Вяселкі”

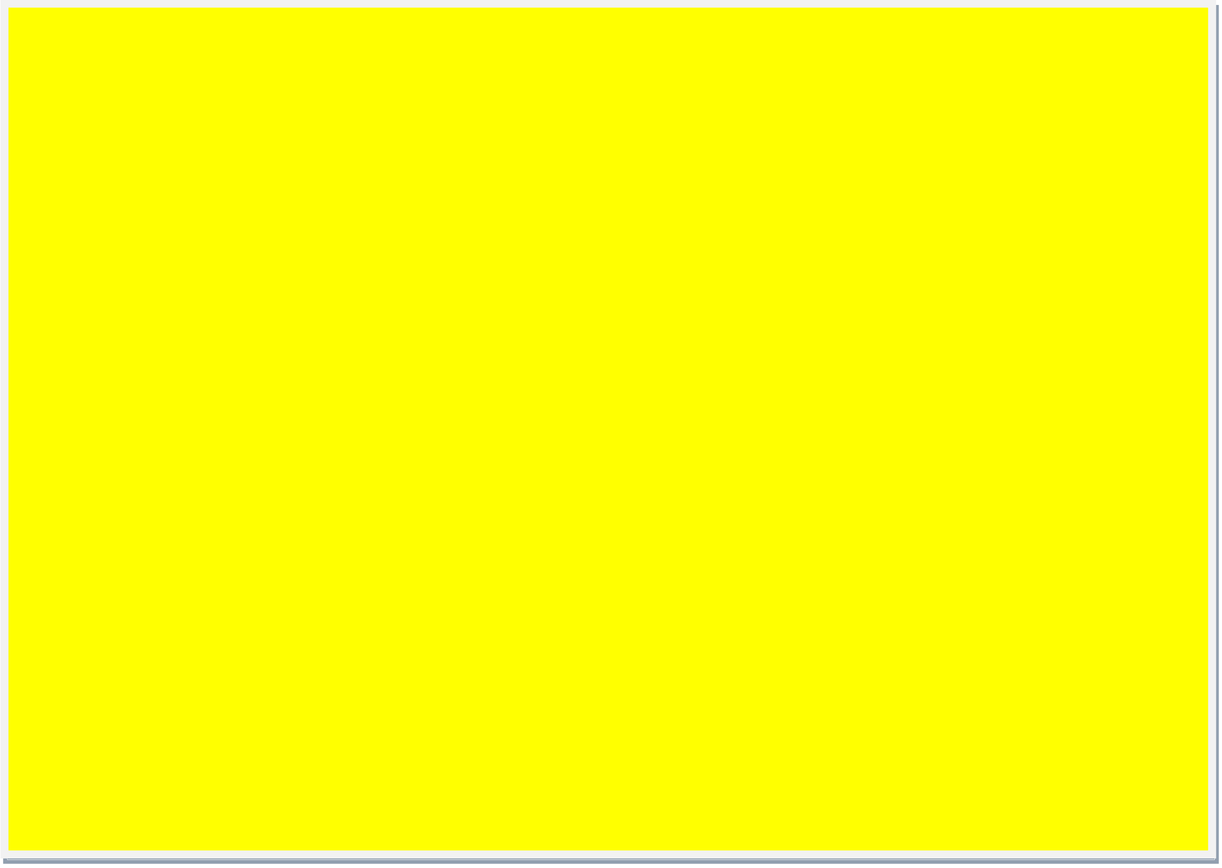

План правядзення сустрэчы:

1. Знаёмства з бібліятэкай бацькоўскага пакоя.
2. Інфармацыя аб часопісе “Вясёлка”.
3. Мультымедыйны паказ “Бібліятэка часопіса “Вясёлка”.

(праект часопіса “Вясёлка” разам з выдавецтвам “Адукацыя і выхаванне”)

4. Мультымедыйны паказ беларускай народнай казкі “Пиліпка”.
5. Выстава часопісаў для самастойнага прагляду дзецьмі.
6. Афармленне інфармацыйнага лістка для бацькоў “Чытаем “Вясёлку” разам з дзецьмі”

(зняты на Беларусьфільме Таццянай Кубліцкай, Гран - пры конкурсу анімацыйных фільмаў 10 Міжнароднага дабрачыннага кінафестывалю (Прамяністы анёл”)

1. Добры дзень. Гэта першае слова, якое мы гаворым пры сустрэчы. Згодны? Сёння я з вялікім задавальненнем , ад шчырага сэрца гавару вам:

“Добры дзень, нашы будучыя чытачы”. І хачу вас запрасіць у падарожжа ў краіну знаўцаў. Дзеці, як вы думаеце, ці можна, не выходзячы з дзіцячага садка, не ўстаючы з месца, без чараўніцтва, папасці ў іншую краіну, паназіраць за Калабком, Чабурашкай, убачыць іншых казачных герояў?
Што гэта за краіна, хто там жыве? Гэта вельмі цудоўная краіна, у якой жывуць вашы і мае сябры. А народ у ей – сапраўдныя знаўцы. Сярод іх няма ніводнага, які не змог бы расказаць кожнаму з нас што-небудзь цікавае і карыснае, вясёлае і смешнае. Што б вас ні зацікавіла, тут заўжды знойдуцца цікавыя субяседнікі. Што ж гэта за краіна?
БІБЛІЯТЭКА. А жыхары гэтай краіны – кнігі і часопісы. Вы ўжо пазнаёміліся а Азбукай, вучыцеся чытаць. Кнігі і часопісы чакаюць той час, калі вы адкрыеце іх старонкі.
А зараз я запрашаю вас пазнаёміцца з бібліятэкай бацькоўскага пакоя. Няхай яе памеры невялікія, кніг і часопісаў, менавіта, намнога менш, чым ў звычайнай бібліятэцы, але я магу вас заверыць, што яны з нецярпеннем чакаюць сваіх чатачоў. І кожны з вас можа ім стаць.
Знаёмім выхаванцаў з літаратурай, якая размешчана ў бібліятэцы. Звяртаем ўвагу на “Просьбу кнігі” (асноўныя правілы карыстання кнігай, бібліятэкай).
2.Мультымедыйны паказ “Бібліятэка часопіса “Вясёлка”.
(праект часопіса “Вясёлка” разам з выдавецтвам “Адукацыя і выхаванне”)
3.Мультымедыйны паказ беларускай народнай казкі “Пілiпка”.
4. Знаёмства з выставай часопісаў “Вясёлка” (самастойны прагляд).

5. Размяшчэнне інфармацыйнага лістка для бацькоў "Чытаем "Вясёлку" разам з дзецьмі" на інфармацыйных стэндах у групах

У апошні час культура чытання перыядычных выданняў у сем'ях значна страчана. Ды і не ўсе бацькі ведаюць аб існаванні мноства часопісаў для дзяцей. Тым не менш, разнастайнасць друкаваных выданняў дастаткова вялікая, і ахапіць іх усе ў нашым маленькім аглядзе немагчыма. Па гэтаму, сення мы звяртаем вашу ўвагу на адзін з іх - часопіс "Вясёлка".

Паважаныя бацькі!

У вас ёсць магчымасць пазнаёміць сваіх дзяцей з чароўным светам "Вясёлкі"

Часопіс "Вясёлка" пачынае сваю гісторыю з далёкага 1957 года. Часы мяняюцца. А часопіс застаецца.

Часопіс "Вясёлка" – ГЭТА:

-літаратурны часопіс для дзецей 3-5 гадоў, выходзіць 1 раз у месяц;

-у часопісе друкуюцца вершы, беларускія казкі, казкі народаў свету, апавяданні, забаўлянкі, калыханкі, лічылкі, рэбусы, цікавыя і карысныя звесткі;

-часопіс спрыяе развіццю дзяцей, прывівае ім любоў да Радзімы, роднай мовы, далучае да творчасці (у рэдакцыю чытачы прысылаюць асабістыя вершы, казкі, а яшчэ малюнкі).

Запрашаем Вас наведаць бацькоўскі пакой і карыстацца часопісам "Вясёлка" для дамашняга чытання з дзецьмі.

Спадзяёмся, што інфармацыя аб часопісе будзе карыснай і запатрабаванай Вамі.

Н.Н. Якімчык, педагог сацыяльны
В.Н. Кур'ян, выхавальнік

Дадатак 6.

Як казу званочак спас

<u>Аўтары: сям’я Эвеліны Дарагой</u>

Жыла была Каза-Егаза. Жыла не тужыла . Дзед і баба любілі казу.

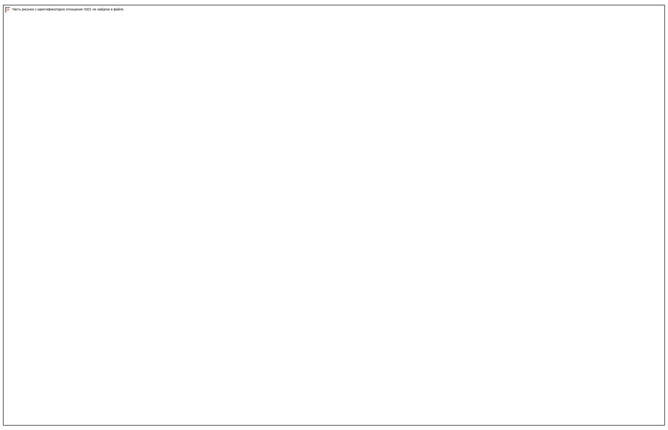

Яна пасвілася на лузе . Ела духмяную траву .
На шыі ў яе быў званочак , ён звінеў і дзед з бабаю ведалі, што каза каля хаты .
Надакучыла казе жыць у бабы з дзедам і яна захацела паглядзець свет .

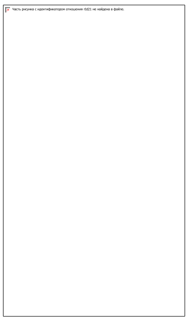

Каза ішла , ішла і зайшла ў лес .
Вось бяжыць зайка. Спыніўся і пытае ў казы :
— Ты хто ?
—Я Каза-Егаза чатыры нагі два рагі. Збегла ад бабы, ад дзеда , каб свет паглядзець.Пайшлі разам .

—Не, каза, мяне дзеткі зайчаняткі чакаюць. І ён пабег.
А тым часам каза — скок-скок! — Далей пайшла.
Вось бяжыць вожык. Спыніўся і пытае ў казы :
— Ты хто ?
—Я Каза-Егаза чатыры нагі два рагі. Збегла ад бабы ад дзеда , каб свет паглядзець.Пайшлі разам .
—Не, каза, мяне дзеткі важаняткі чакаюць . І ён пабег.
А тым часам каза — скок-скок! — Далей пайшла.
Вось бяжыць вавёрка. Спынілася і пытае ў казы :
— Ты хто ?
—Я Каза-Егаза чатыры нагі два рагі. Збегла ад бабы ад дзеда , каб свет паглядзець.Пайшлі разам .
—Не ,каза, мяне дзеткі малыя чакаюць. І яна пабегла.
А тым часам каза — скок-скок! — Далей пайшла.
Вось бяжыць воўк. Спыніўся і пытае ў казы :
— Ты хто ?
—Я Каза-Егаза чатыры нагі два рагі. Збегла ад бабы, ад дзеда , каб свет паглядзець.Пайшлі разам .
—А я Воўк-зубами шчоўк, і   я цябе з ‘ем!
Спалохалася   каза   і ўцякаць . Каза бяжыць , а званочак звініць .
Тым часам дзед з бабай убачылі , што казы няма, і пайшлі яе шукаць .
Тут   раптам яны   ўчулі, як звініць званочак,   і пабеглі у лес.
І вызвалілі казу ад зубоў воўка .
З таго часу Каза-Егаза жыла з дзедам і бабай, духмяную траву ела і гора не ведала.

Тут і казцы канец, а хто слухаў - маладзец !

Дадатак 7

Музычная забава «Муха - пяюха на новы лад».

Пачатак забавы ў фізкультурнай зале.
Гучыць ціха беларуская народная музыка.
Выходзіць Казачніца (у беларускім адзенні).
Казачніца. Добры дзень, мае маленькія сябры! Я казачніца, прыйшла казкі баіць. А ці любіце вы казкі? А якія беларускія казкі вы ведаеце, назавіце іх (адказы дзяцей)
Утульненька сядайце, адзін аднаго не штурхайце.
Музычную казку «Муха - пяюха на новы лад» вам пакажа дзіцячы сад.

Жыла-была муха-пяюха (муха выходзіць, спявае, танцуе пад музыку).
Муха (пяе) - Чаму ж мне не пець? Чаму ж не гудзець,
Калі ў маёй хатачцы парадак ідзець.
Я муха –пяюха - спяваю і танцую.
Люблю я гулянкі. С суседзямі сябрую.
Казачніца - Мела муха каляску і трох камароў (камары ляцяць пад музыку, танцуюць). Запрэгла муха-пяюха камароў у каляску, ды паехала на гулянку. Едзе яна дарогаю, едзе шырокаю – бачыць, нехта бяжыць …
Хор (спявае) – Бегла мышка па дарожцы,
Падарунак несла кошцы.
Не смятану, не аладкі,
А пшанічныя зярняткі.
Прыпеў - Пі, пі, пі. Мяў (2разы).
2. Кошка есці іх не ўмела.
Мышку з’ есці захацела.
А пасля паразважала,
З мышкаю пасябравала.
3. Пра ўчынак мудрай кошкі
Вы паслухайце хоць трошкі.
І дарослыя, і дзеці перад тым,
Як нешта з‘есці.
Прыпеў -Пі, пі, мяў. Вось так!
Мышкі- Добры дзень, пані!
Кошка - Як пані зваць-велічаць?
Муха - Я муха-пяюха. А вы хто?
Мышкі (разам) - Я мышка на паліцах скрабатуха.
Кошка - А я кошка чысцюха.
Муха - Сядайце, паедзем разам.
-Едуць яны дарогаю, едуць шырокаю, пад’язжаюць да балота – а там…
“Танец лягушкі з песняй.”
Лягушка –Вось я якая царэўна лягушка.

Вось я якая прыг -паскакушка.
Ква –ква! Ква – ква! Песня мая.
- Добры дзень, панове! Як вас зваць-велічаць?
- Муха-пяюха. Кошка чысцюха. Па паліцах скрабатуха. А ты хто?
- А я па сажалках рагатуха. Ква!
- Сядай, паедзем разам.
Едуць яны дарогаю, едуць яны шырокаю…Раптам…
Хор (спявае). Па галінках скок ды скок.
Скача вельмі лоўка,
Грыб нясе ў свой дамок
Рыжая вавёрка.
Да, да, да, да рыжая вавёрка.
- Добры дзень, панове! Як вас зваць-велічаць?
- Муха-пяюха. Кошка чысцюха. Па паліцах скрабатуха. Па сажалках рагатуха. А ты хто?
- А я па елках скакуха.
- Сядай, паедзем разам.
Едуць яны дарогаю, едуць шырокаю, а насустрач ім…
(“ Танец зайца”).
- Добры дзень, панове! Як вас зваць-велічаць?
- Муха-пяюха. Кошка чысцюха. Па паліцах скрабатуха. Па сажалках рагатуха. Па елках скакуха. А ты хто?
- А я звярок – прыг - скок.
- Сядай, паедзем разам.
Едуць яны дарогаю, едуць шырокаю - а насустрач нехта коціцца.
Вожык (спявае) Тупу, тупу, тупу, туп,
Я калючы, востры зуб!
А я ножкамі туп-туп!
А я вочкамі луп-луп!
Чую, чую - усюды ціш,
Чу!.. Скрабецца ў возе мыш!
Вожык - “Добры дзень, панове! Як вас зваць-велічаць?
- Муха-пяюха. Кошка чысцюха. Па паліцах скрабатуха. Па сажалках рагатуха. Па елках скакуха. Прыг скок. А ты хто?
Вожык - Я вожык туп, туп.
Усе разам - Сядай з намі, вожык,
Пашкадуй ты ножак,
Едуць яны дарогаю, едуць шырокаю - ідзе воўк.
(**Музыка воўка гучышь “Танец ваўка**”).
Воук - “Добры дзень, панове! Як вас зваць-велічаць?
- Муха-пяюха. Кошка - чысцюха. Па паліцах скрабатуха. Па сажалках рагатуха. Па елках скакуха. Прыг скок. Тупу, туп. А ты хто?
- А я галодны воўк – зубамі шчоўк! Усіх вас з’ем.
Пачулі гэта камары, падняліся ўгору разам з каляскай. Пачалі воўка кусаць. А галодны воўк ад страху заляскаў зубамі і .. ўцякаць у лес.

Казачніца: – Вось і казачцы канчына. А хто слухаў – малайчына!
Прадстаўленне герояў казкі**.**
-А зараз запрашаю на гулянку на падворак Міхася Патапавіча (пераходзяць у музычную залу).
Мядзведзь Міхась –Добры дзень вам, людзі добрыя! Госці званыя!
Вас у госці запрашаю. Весяліцца дазваляю!
Мядзведзіха – Ой, музыка, рэж за двох,
Не шкадуй ты маіх ног,
Мае ногі не баляць.
Яны хочуць танцаваць.
“Полька ў крузе” бел. нар. муз.
Казачніца –Чуйце, хлопчыкі, дзяўчаткі!
Прапаную вам загадкі.
Для гульні цікавай, новай –
Трэніроўкі разумовай.
Ты загадку адгадай,
А адгадку вось у гэтым чароўным куфры адшукай.
1. З ліпы звіта дзіравае карыта.
По дарозе ідзе, клеткі ўслед кладзе (лапці).
- З лапцямі мы пагуляем у гульню “Міхась”. Лапці раскладваюць па крузе. Вакол іх становяцца дзеці. Усе разам гавораць такія словы:
- Ты, Міхаська, не зявай! Лапаточкі абувай!

Гучыць беларуская народная музыка, дзеці рухаюцца па крузе. Міхаць забірае 3 – 4 лапці. З канцом музыкі дзеці стараюцца стаць на лапаць, каму не хапіла –выбывае з гульні.

2. У зямлі нарадзіўся, на кружані вярцеўся,
На агні пекся. На кірмашы быў –людзей карміў.
Калі ўпаў, дык прапаў, ніхто не падабраў (гарлачык) Хто адгадвае загадку, дастае гарлачык з лыжкаю з куфра і становіцца вядучым гульні.
- Зараз прапаную пагуляць у гульню ”Гарлачык”. Вядучы гульні бярэ гарлачык з лыжкай. Дзеці становяцца ў круг. Вядучы ходзіць каля дзяцей. Усе спяваюць
-За гарлачык гэты дай нам зусім крышку.
Каб ніколі не хварэць маннай кашы лыжку.
Вядучы спыняецца каля 2 дзяцей, яны становяцца спінамі адзін да другога. Усе лічаць:1, 2, 3 – бяжы! Двое бягуць у розныя бокі па крузе. Хто першым схопіць лыжку з гарлачыка – той пераможца.
3. Маці кветкі звівала. На галоўку дачушцы клала.
Каб дачушка прыгажэйшая стала. (Вянок).
Казачніца. -7 вяночкаў раскладаю. Заспяваць усіх запрашаю “Купалінку”.
Танец “Купалінка”бел.нар. мел.
4. Пер’я наелася, у кашулю адзелася.
І спіць у ахвоту начная істота.
Ляжыць, дзе і ты: 4 рукі, 2 жываты (падушка).
- Я да куфра падышла і падушачку знайшла.

- Прапаную пагуляць у гульню “Падушачка”.

Усе становяцца у круг, перадаюць падушачку па крузе і спяваюць:

“Падушачка, падушачка мая пухавая.
Дзяўчыначка, дзяўчыначка мая ўдалая.
Каго люблю, каго люблю – таго пацалую.
Падушачку, падушачку - таму падарую” (У каго падушачка –запрашая сябра, ці сяброўку. Танцуюць. З канцом музыкі становяцца каленямі на падушачку, абдымаюцца).

Казачніца –Пагулялі, паспявалі. Яшчэ мацней пасябравалі.
А зараз запрашаю ўсіх устаць і ў аркестры ўсім разам сыграць.

Аркестр іграе беларускую народную мелодыю “Бульба”.

Казачніца -Народ беларускі - гасцінны народ.
І любіць прыгожыя святы,
Дзе столькі вяселых, цудоўных прыгод,
Дзе стол накрываюць багаты.

–Міласці просім у кафэ “Журавінка”пачаставацца стравамі беларускай кухні і кісялём з журавін (пераходзяць у бацькоўскі пакой).

У канцы свята ўсе ўдзельнікі па чарзе.

- Мы верым, што звычаі нашы не ўмруць,
Майстэрства народа не стухне.
- Няхай жа традыцыі нашы жывуць
У песнях, ў казках і ў кухні.
- Дзякуй вам, светлыя людзі!
Няхай раніца добрай будзе!
Сонейка ў небе вам ярка свеціць,
-І радуюць вас кветкі і дзеці!
- Усім вам - вялікі дзякуй!
- Шчасця, радасці, цярпення
- І, вядома, усім здароўя.
Разам - а на тым – да пабачэння!

В.В.Кернажыцкая, музычны кіраўнік
В.Н.Кур’н, выхавальнік

<u>Дадатак 8</u>

<u>Свята</u>
<u>“У гасцях у беларускай казкі”</u>

Мэта: фарміраванне цікавасці да беларускай народнай казкі, як сродка выхавання дзіцяці.

Задачы: дапамагчы ўспомніць знаёмыя беларускія казкі, перадаць пачуццё радасці ад сустрэчы з казкай; узбагачаць слоўнікавы запас дзяцей народнымі прыбауткамі, жартамі, развіваць уменне адгадваць загадкі; развіваць памяць, мысленне, тэатральна-музычныя здольнасці, рухальную актыўнасць; выхоўваць калектывізм, пачуццё ўзаемадапамогі, любоў да свайго народа, сваёй краіны, да казкі, у якой ўвасоблены традыцыі беларускай народнай творчасці, на матэрыяле беларускага народнага фальклору паказаць прыгажосць гучання беларускай мовы.

Прадметнае асяроддзе: зала ўпрыгожана ў народным стылі; дэкарацыі для інсцэнізацыі казак (макеты дрэў, казачная хатка і інш.), касцюмы казачных герояў (Лісы,Ката, Пеўніка, Барана, Мядзведзя, Ваўка, Пчолкі , Бабы Ягі); беларускі нацыянальны касцюм (жаночы і мужчынскі); цацкі для гульні “Хто згубіў рэчы?” (яйка, каласок, лапаць, пянек з сякеркай, бобінка); выстава беларускай казкі (дабрачынная акцыя “Бацькі-дзецям”- кніжкі-самаробкі, кніжкі з серыі “Беларуская народная казка”); на сцяне развешаны творчыя работы дзяцей з прыкметамі адоранасці, бацькоў, педагогаў “У гасцях у беларускай казкі”.

Ход свята.

1. Кансультацыя па выніках анкетавання бацькоў “Роля беларускай народнай казкі ў жыцці дзіцяці” з *відэапаказам “Далучэнне да беларускай народнай казкі дома”, з прэзентацыяй кніжак-самаробак, атрыбутаў казкі, зробленай бацькамі сваімі рукамі*
2. Гучыць беларуская народная музыка, з прытопваннем, з падскокамі ўваходзяць у залу дзеці разам з Несцеркам і бабкай Ганкай).

<u>Бабка Ганка</u>: -Добры вечар ўсім, і дарослым, і малым, і старэнькім, і маладзенькім,і тоўсценькім і худзенькім, і дзядулям, і бабулям, і матулям, і татулям.

<u>Несцерка</u>:- Шмат казак ёсць на свеце, жывуць яны ўжо доўга-доўга. Няма на зямлі таго чалавека, які б іх не любіў. А што такое казка? (адказы дзяцей, бацькоў,гэта дзіва, гэта выдумка, гэта шчаслівае жыццё і інш.).

<u>Бабка Ганка: - </u>Сёння мы ўспомнім казкі, складзеныя беларускім народам. Але перш трэба адказаць, хто згубіў гэтыя рэчы, і назваць казку.

Гульня “Хто згубіў рэчы?” (яйка- “Курачка рабка”; каласок- “Пшанічны каласок”; лапаць – “Сынок з кулачок”; пянёк з сякерай – “Не сілай а розумам”).

Несцерка: - Які сёння ва ўсіх добры настрой! Гэта цудоўна! Я хачу таксама загадаць вам загадкі, а вы пастарайцеся іх адгадаць (спаборніцтва паміж дзецьмі і дарослымі).

Пытанні дзецям:

1. Хто ведае прыгожую назву нашай краіны ? (Беларусь)
2. Як называецца народны лялечны тэатр ? (Батлейка)
3. Як называецца казка, дзе два звяры аб'явілі адзін аднаму вайну ? ("Сабака і воўк")
4. Якія звяры спалохалі ката, які адправіўся ў лес на паляванне? (воўк, заяц, мядзведзь, дзік)
5. Успомнім беларускі горад, назва якога нагадвае героя казак? (Ваўкавыск)

Загадкі дарослым:

1. Маленькі шарык пад лаўкаю шарыць? (мыш)
2. Лёг вусаты , а ўстаў гарбаты? (кот)
3. Ходзіць цар па градзе, носіць блін у барадзе? (певень)
4. Шапачка маленькая, камізэлька нятканая, кафтан рабенькі, ды ходзіць босенькі ? (верабей)
5. За лесам конь іржэ, а дадому не ідзе? (воўк)
6. Хто над намі дагары нагамі ? (муха)

Пытанні для ўсіх:

1. Яе ўсе баяцца трошкі, яна ў лесе хатку мае, і ў ступе лятае? Хто яна? (дзеці адгадваюць- баба Яга)

Бабка Ганка: - Аднойчы я калыхаю свайго ўнука ды і кажу яму:- "Спі, мой ўнучак, а то баба Яга ходзіць за сялом, трасе памялом, схопіць таго, хто не спіць". А ён як падскочыць, ды як закрычыццць: "Хачу пабачыць бабу Ягу!". А вы дзеці хочаце пабачыць бабу Ягу і пагуляць з ёю? Тады адгадайце, у якіх беларускіх народных казках жыве баба Яга? ("Пiлiпка сынок", "Цярэшка". (уваходзіць баба Яга – педагог-псіхолаг)

Баба Яга: - Кхе-кхе-кхе! Чую казку пра мяне. Вітаю ўсіх, хто з казкай сябруе, хто любіць прыгоды, зацеі і гульні (праводзіцца беларуская народная гульня "Баба Ёжка")

Баба Яга: - Запрашаю вас у падарожж па чароўнай краіне беларускіх народных казак ("Адгадай казку").

Дзіця: 1. Нам народ падарыў свае дзіўныя казкі, што пачуў ад бацькоў і заморскіх, і нашых.

2. Ад звяроў і дажджоў, ад далінаў і узгор'яў.
3. Ад снягоў і вятроў, і ад розных сузор'ў.

Бабка Ганка, Несцерка, баба Яга (разам):

Наша першая казка. Падказкай будзе загадка. .

Баба Яга: – Хто яго ведае,
Які гаспадар у лісіцы?
А што, калі ён нашага
Абеда не ўпадабае

І нас усіх сваім хвастом пазабівае?
(кот)
(інсцэнізацыя ўрыўка з казкі “Як кот звяроў напалохаў” - паказвае сям’я Мікіты Кавалевіча)
Наша другая казка.
Несцерка: - Загадваю вам загадку, якая падкажа, хто будзе героямі новай казкі.
Пеўнік добры быў,
Пусціў лісіцу ў хатку,
А яна яго цапнула і панесла,
Па лясах,па барах.
Аж пеўніка страх браў.
(“Коцік, пеўнік і лісіца”)
(паказ тэатра аднаго акцёра –бабуля Соні Паляжаевай, урывак з казкі)

Наша трэцяя казка.
Бабка Ганка: - А падказка - адгадай з якіх казак будуць танцаваць героі (выконваецца вясёлы танец “Кот і мышка” дзецьмі з прыкметамі адоранасці у музычным развіцці) (казка “Муха-пяюха”, “Коцік, пеўнік і лісіца”)
Бабка Ганка: - Малайцы! Добра ведаеце казкі, а значыць, любіце, шануеце свой народ, сваю родную мову (дзеці выконваюць прыпеўкі).
1.На вясёлыя пасядзелкі
Сабраліся хлопцы, дзеўкі
Добра пець і танцаваць
Беларускую казку праслаўляць.

Прыпеў: Ой, татулі-трататулі,
Ну, дык слухайце матулі.

2.Пачынаем пець прыпеўкі
Просім не смяяцца,
Тут народу вельмі многа,
Можна ўсхваляваца.

Прыпеў: Ой, татулі-трататулі,
Ну, дык слухайце, татулі.

3.Горкай, горкай-горачкай
Ішоў малы Ягорачка.
І свістаў ён птушачкай
Птушачкай-пяюшачкай.

Прыпеў: Ой, татулі-трататулі,
Ну, дык слухайце, бабулі.

4.Бабка Ёўка, дзед Талаш
Сабіраліся на кірмаш.
Што павезлі прадаваць
Паспрабуйце адгадаць?

Прыпеў: Ой, татулі-трататулі,
Ну, дык слухайце, дзядулі.

5.Гэй, каза, збірай манаткі,
Уцякай хутчэй ты з хаткі.
Бо вунь дзед ідзе, ён касу нясе.

6.Тылі-тылі, скрыпіца
Тут сядзіць лісіца.
У лісіцы новы двор,
Сем дачушак на выбор.
Восьмы пеўнік-гэта мой!

Прыпеў: Ой, татулі-трататулі,
Ну дык слухайце ўсе.
Ой, татулі-тра-та-та,
Нам без казкі нікуда!

Размінка (“Асілкі”)- праводзіць кіраўнік фізічнай культуры ў касцюме міфалагічнага героя “Асілак” разам з дзяўчынкай з прыкметамі адоранасці у фізічным развіцці

Бабка Ганка: - Маня! Зоська! Ясь! Андрэйка! Ціт, Мікітка! Апанас!
Беларуская казка вітае вас! Вас і ўсіх нашых сяброў!
Ну вось, хлопчыкі, дзяўчынкі, матулі, татулі, бабулі, дзядулі,
Сядзем усе радком.
Дык паслухаем казачку не прастую і не залатую, вам знаёмую, народную, дык толькі з іншым пачаткам і канцом (інсцэнізацыя беларускай народнай казкі “Баран - бок абадран”- паказваюць дзеці)

(пад вясёлую беларускую народную музыку ўсе героі казак танцуюць, весяляцца, дарослыя пляскаюць у далоні)

Несцерка: - Вы так дружна рагаталі, што ўсе казкі пасябравалі. Пляскалі ў ладкі, адгадвалі загадкі!

Баба Яга: - Край свой любіце! Не таму любіце, што за ўсё цяплейшы, ці прыгажэйшы, а таму, што за ўсё мілейшы, за ўсё даражэйшы.

Бабка Ганка: - Дзякую шчыра, што не паснулі, што ад душы весяліліся, спявалі, скакалі, беларускую казку праслаўлялі!

Усе разам: - Але шкада, усё ж – бывайце, толькі нас не забывайце!

В.Н.Кур’ян, Г.Н.Панфілава, выхавальнікі

Сюрпрызны момант: пачастунак ад курачкі з казкі “Пшанічны каласок”

Фотададатак да свята беларускай казкі па выніках рэалізацыі праекта

Заданне бацькам
па выніках рэалізацыі праекта

1. Купіце кнігу з беларускімі казкамі.
2. Прачытайце беларускую казку для усіх членаў сям'і.
3. Пагутарыце па казцы на беларускай мове
4. Спытайцеся ў дзіцяці ці любіць яно беларускія казкі.
5. Дайце дзіцяці яшчэ раз пачуць яго любімую казку.
6. Пагаварыце аб свяце казкі, на якім вы былі.

Дадатак 9

Інфармацыйны лісток да выставы “У гасцях ў беларускай казкі”, размешчанай на стэндзе “Наша творчасць” дашкольнага цэнтра развіцця дзіцяці

Казка - найбагацейшы скарб …

Адным з важных шляхоў творчага пазнання рэчаіснасці з’яўляецца казка. Народныя казкі - найбагацейшы скарб, у іх увасоблены мудрасць, мастацкі талент народа, глыбокі роздум чалавека над жыццём, яго вопыт, назіранні за навакольнымі з’явамі.

Казка ўзнаўляе даўно забыты час і падзеі, своеасаблівы каларыт часу і жыццевай стыхіі, страчаныя ў памяці народа. Менавіта праз казку дзеці дакранаюцца да жыцця, культуры, быту нашых продкаў

Казка дае малому чалавеку ўрокі патрыятызму і маралі. Усім сваім патрыятычным ладам яна вычыць дзяцей разумець народнае ўяўленне пра добрае і злое, высокае, сумленнае і агіднае, нізкае, гуманнае і жорсткае.

Паважаныя дарослыя!

Давайце дзецям магчымасць пазнаваць свет не толькі розумам, але і сэрцам

Выстава – загадка

“У гасцях у беларускай казкі” –

Сумесная творчая дзейнасць
выхаванцаў старэйшай “Б” групы, іх бацькоў,
выхавацеляў Кур’ян В.Н., Панфілавай Г.Н.

Увага! Увага!

А ВЫ здагадаліся з якой казкі гэтыя цікавыя казачныя персанажы?

НАШЕ ТВОРЧЕСТВ

Цікава працаваць у цэнтры “Вяселы аловак”

Казка нібы сама ажывае

Дадатак 10

<u>Выказваем шчырую падзяку!</u>

Маме Арцёма- Вользе Сяргееўне Блажыеўскай, маме Мікіты- Валерыі Уладзіміраўне Кавалевіч, тату Арсенія - Юрыю Станіслававічу Якалцэвічу за актыўны ўдзел у папаўненні бібліятэкі групы беларускай казкай. Вашы кніжкі, зробленыя сваімі рукамі, прынеслі дзецям вялікую радасць.

Дзякуем за тое, што дапамагаеце дзецям любіць, разумець беларускую народную казку!

З любоўю і павагай да вас выхавальнікі групы і дзеці.

Пачынаюцца нашыя казкі,

заплятаюцца нашыя казкі...

Казка зноў вяртаецца да нас!!!

І мы запрашаем вас,

ПАВАЖАНЫЯ БАЦЬКІ,

<u>на свята беларускай казкі</u>

Чакаем вас

з усмешкаю, весялосцю, з жаданнем слухаць беларускую гаворку

<u>ў пятніцу, у 17 ^{00} гадзін.</u>

Казка сваімі рукамі!

Чароўныя рукі

Агнэсы Чаславаўны Блыш

падарылі дзецям любімых казачных герояў беларускай народнай казкі "Баран- бок абадран."

Вялікі дзякуй Вам,

Агнэса Чаславаўна,

за Вашу фантазію, творчасць, за тое, што Вы заўсёды з намі.

Творчыя работы, зробленыя Вамі, захапляюць не толькі дзяцей, але і дарослых.

З любоўю і павагай да Вас выхавальнікі групы, дзеці

А я умею сачыняць.

З такой упэўненасцю сказала

Эвеліна Дарагая

і працягнула выхавальніку кніжку з малюнкамі.

А там - казка "Як казу званочак спас."

Гэта Эвеліна сумесна з мамай і татам прыдумалі такую казку і падабралі да яе малюнкі.

Дзякуй вам, паважаныя

Алена Мікалаеўна,

Віталій Сяргеевіч

за выхаванне ў сваей дачкі любові і павагі да беларускай казкі, да роднай мовы.

З любоўю і павагай
да вас
выхавальнікі
группы
і дзеці.

Фотададатак

да праекту “У гасцях у беларускай казкі”

Кніжкі – самаробкі ад бацькоў

Размалёўкі ад мамы Арцема Блажыеўскага

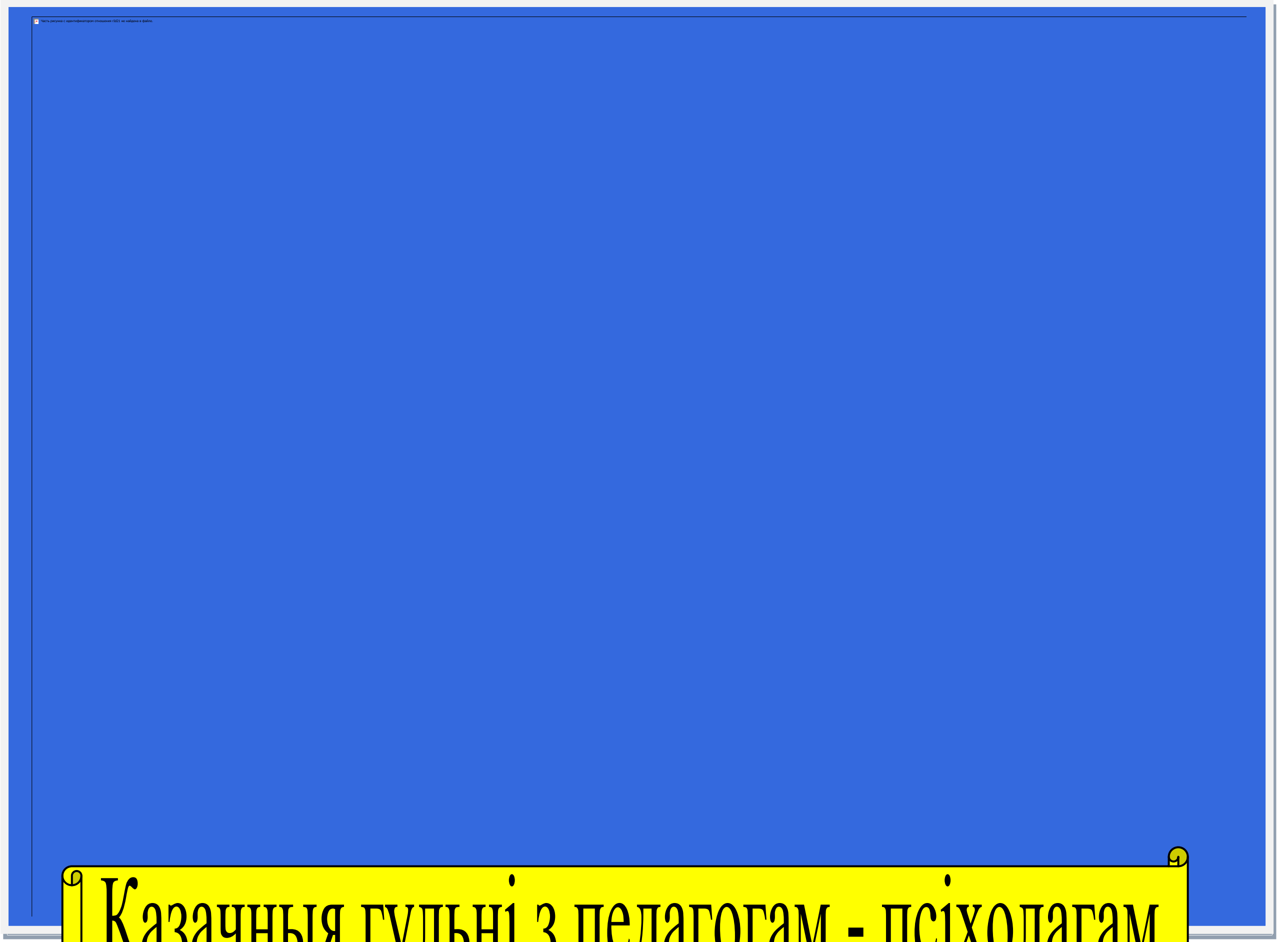

Казачныя гульні з педагогам - псіхолагам

Казачныя гульні з педагогам - псіхолагам

Дзеці - дзецям:пераказ казкі "Як кот звяроў напалохаў"

Тэатр аднаго акцёра: казка ад Эвеліны "Коцік, пеўнік і лісіца"

Мікіта Кавалевіч: прэзентацыя кніжкі - самаробкі "Баран - бок абадран"

"Пшанічны каласок" ад Якалцэвіча Ю.С.

Казка сваімі рукамі ад мамы Улада Блыша

"Зайкава хатка" ад сям'і Блажыеўскіх

Ад аўтара праекта.

Любіце беларускія казкі, любіце мову, на якой яны напісаны. Цаніце гэты вялікі народны скарб. Бо ён дапамагае быць сціплым, разумным, спагадлівым, удзячным…

Вольга Кур'ян